

Kompetenciaalapú mérés – 2008/2009.
TÖRTÉNELEM – 9. évfolyam

A változat

Az iskola bélyegzője: **Az MFFPPTI nem járul hozzá a feladatok
részben vagy egészben történő üzleti célú
felhasználásához!**

Az osztály betűjele:

Tanév végi osztályzat történelemből:

1. Olvasd el a forrást és válaszolj a kérdésekre!

„A XX. század dereka táján kísérelte meg először László Gyula, hogy a temetőképből – mint az egykori élet vetületéből – kimutassa a honfoglaló társadalom alapegységeit. Akkor még alig néhány pontosan feltárt és a sírok rendjét térképen rögzítő temető (Bezdéd, Kenéz-lő, Eperjeske stb.) törvényszerűségeit figyelhette csak meg. E mintegy 15-25 síros temetőkben László Gyula egy vérségi kapoccsal összefogott, a szülőket, házas gyermekeket, unokákat magába foglaló, együtt gazdálkodó és vagyonközösségben élő, a legidősebb férfi vezetése alatt álló közösséget ismert fel: az apajogú nagycsaládot.”
(Dienes István: A honfoglaló magyarok)

a) Milyen kapcsolat volt a feltárt sírokban fekvők között?
.....

b) Mi volt a társadalom alapegysége a honfoglaláskor?
.....

c) Milyen régészeti emlékből dolgozott a honfoglalással foglalkozó XX. századi régész?
.....

d) Miért foglalkozott a temetők feltárásával?
.....

e) Kik alkották a vagyonközösséget a honfoglalás korában?
.....

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

2. Mit ábrázolnak a képek? A megnevezésüket és a keletkezésük évét írd a képek alá!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6.	
7.	
8.	

3. Olvasd el a részletet és válaszolj a kérdésekre!

„A két ország közt létrejött kereskedelmi és vámszövetséget, az ún. gazdasági kiegyezést, 10 évenként szerződéssel kellett megújítani. Közös lett a pénzrendszer, majd 1878-ban a jegybank. Hadügy tekintetében a törvény elismerte az uralkodó régi alkotmányos fejedelmi jogait, és az egész hadsereg vezényletét az ő kezében hagyta. Csak a hadkiegészítés, újoncozás került az országgyűlés hatáskörébe. Ez volt azoknak a réseknek egyike, amelyeken az uralkodó saját akarata érvényesülhetett.

Azt a kérdést, hogy a kiegyezés mennyiben volt megalkuvás vagy siker, előnyös vagy előnytelen, nem csak az utókor vetette fel. A nagy vita már 1867-ben megindult. Két egymással élesen szemben álló felfogás alakult ki.”

(Kosáry Domokos: Újjászületés és polgárosodás)

- a) Mi került a hadügy terén az országgyűlés hatáskörébe?
.....
- b) Létezett-e már jegybank az első közös pénzügyminiszter kinevezésekor?
.....
- c) Hogy hívták az Ausztria és Magyarország közötti kereskedelmi és vámügyi megállapodást?
.....
- d) Mi biztosította a megállapodás folytonosságát?
.....
- e) Min vitatkoztak a kiegyezéssel kapcsolatban a kortársak és az utókor?
.....

9.	
10.	
11.	
12.	
13.	

4. Melyik történelmi helyszínekre vonatkoznak a leírások?

- a) A II. világháború után négyhatalmi megszállás alá került a város.
.....
- b) IV. Béla a rossz felderítés miatt nem is sejtette, hogy a sereg már a Sajó túlsó partján táborozik. A király bekerített serege a sűrűn felvert sátrak miatt nem tudott csatarendbe állni. A harcosok kis csoportokban próbáltak kitörni a gyűrűből, de közben sokan elesetek.
.....
- c) A II. világháború egyik legfontosabb csatája a keleti fronton német vereséggel végződött, és fordulatot hozott a háború menetében.
.....
- d) A reformkori országgyűlések színhelye Magyarországon:
.....
- e) A szerencsétlen város még egyszer megpróbált ellenállni (Kr. e. 149-146.). A kovácsok naponta 300 kardot és 500 dárdát készítettek. A nők levágták hosszú hajfűrtjeiket, és odaadták a hajtógépek kötélzetéhez. De hiába...
.....

14.	
15.	
16.	
17.	
18.	

5. A karikatúra a XIX. századi magyar történelem egyik legjelentősebb eseményéről készült. **Válaszolj a kérdésekre a kép és a meglévő ismereteid alapján!**

- a) A karikatúrán szereplő figurák közül melyikkel szimpatizált a művész?
.....
- b) Állításodat röviden indokold!
.....
- c) Kiket ismersz fel a karikatúrán?
.....
- d) Mi alapján ismertél rá, hogy ki az „oroszlános” alak?
.....
- e) Mi alapján ismerted fel a másik figurát?
.....
- f) A karikatúrán látható személyek milyen eseménynek voltak a közös szereplői?
.....

19.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	
25.	
26.	

6. **Magyarázd meg a fogalmakat!**

- a) mítosz:
-
- b) Szentföld:
-
- c) zsinat:
-

27.	
28.	
29.	

d) Szent Szövetség:

.....

e) antant:

.....

30.

31.

7. Kik voltak az alábbi személyek? Karikázd be a helyes választ!

a) Horthy Miklós

1. miniszterelnök
2. kormányzó
3. fejedelem

b) Bartók Béla

1. népzenekutató
2. kultuszminiszter
3. festőművész

c) Sztálin

1. a Vörös Hadsereg parancsnoka az októberi forradalom idején
2. Lenin utóda
3. a Szovjetunió vezetője az 1960-as–70-es években

d) Benito Mussolini

1. a spanyol polgárháború egyik vezéralakja
2. az olasz egység megteremtője
3. 1922-től olasz miniszterelnök

e) Nagy Imre

1. politikus az 1920-as években
2. az 1956-os forradalom egyik vezéralakja
3. külügyminiszter az 1970-es években

32.

33.

34.

35.

36.

Kompetenciaalapú mérés – 2008/2009.
TÖRTÉNELEM – 9. évfolyam
B változat

Az iskola bélyegzője: **Az MFFPPTI nem járul hozzá a feladatok
részben vagy egészben történő üzleti célú
felhasználásához!**

Az osztály betűjele:
Tanév végi osztályzat történelemből:

1. Olvasd el a részletet és válaszolj a kérdésekre!

„A két ország közt létrejött kereskedelmi és vámszövetséget, az ún. gazdasági kiegyezést, 10 évenként szerződéssel kellett megújítani. Közös lett a pénzrendszer, majd 1878-ban a jegybank. Hadügy tekintetében a törvény elismerte az uralkodó régi alkotmányos fejedelmi jogait, és az egész hadsereg vezényletét az ő kezében hagyta. Csak a hadkiegészítés, újoncozás került az országgyűlés hatáskörébe. Ez volt azoknak a réseknek egyike, amelyeken az uralkodó saját akarata érvényesülhetett.

Azt a kérdést, hogy a kiegyezés mennyiben volt megalkuvás vagy siker, előnyös vagy előnytelen, nem csak az utókor vetette fel. A nagy vita már 1867-ben megindult. Két egymással élesen szemben álló felfogás alakult ki.”

(Kosáry Domokos: Újjászületés és polgárosodás)

a) Min vitatkoztak a kiegyezéssel kapcsolatban a kortársak és az utókor?

.....

b) Mi került a hadügy terén az országgyűlés hatáskörébe?

.....

c) Létezett-e már jegybank az első közös pénzügyminiszter kinevezésekor?

.....

d) Hogy hívták az Ausztria és Magyarország közötti kereskedelmi és vámügyi megállapodást?

.....

e) Mi biztosította a megállapodás folytonosságát?

.....

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

2. Magyarázd meg a fogalmakat!

a) antant:

.....

b) Szentföld:

.....

6.	
7.	

c) Szent Szövetség:

.....

d) zsinat:

.....

e) mítosz:

.....

8.	
9.	
10.	

3. A karikatúra a XIX. századi magyar történelem egyik legjelentősebb eseményéről készült. **Válaszolj a kérdésekre a kép és a meglévő ismereteid alapján!**

a) A karikatúrán látható személyek milyen eseménynek voltak a közös szereplői?

.....

b) Kiket ismersz fel a karikatúrán?

.....

c) A karikatúrán szereplő figurák közül melyikkel szimpatizált a művész?

.....

d) Állításodat röviden indokold!

.....

e) Mi alapján ismertél rá, hogy ki az „oroszlános” alak?

.....

f) Mi alapján ismerted fel a másik figurát?

.....

11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	

4. Kik voltak az alábbi személyek? Karikázd be a helyes választ!

- a) Benito Mussolini
 - 1. 1922-től olasz miniszterelnök
 - 2. a spanyol polgárháború egyik vezéralakja
 - 3. az olasz egység megteremtője

- b) Sztálin
 - 1. a Szovjetunió vezetője az 1960-as–70-es években
 - 2. a Vörös Hadsereg parancsnoka az októberi forradalom idején
 - 3. Lenin utóda

- c) Nagy Imre
 - 1. külügyminiszter az 1970-es években
 - 2. politikus az 1920-as években
 - 3. az 1956-os forradalom egyik vezéralakja

- d) Horthy Miklós
 - 1. kormányzó
 - 2. miniszterelnök
 - 3. fejedelem

- e) Bartók Béla
 - 1. festőművész
 - 2. népzenekutató
 - 3. kultuszminiszter

19.	
20.	
21.	
22.	
23.	

5. Adj címet a képeknek! A címet és a keletkezés évét írd a képek alá!

.....

.....

.....

24.	
25.	
26.	

6. Olvasd el a forrást és válaszolj a kérdésekre!

„A XX. század dereka táján kísérelte meg először László Gyula, hogy a temetőképből – mint az egykori élet vetületéből – kimutassa a honfoglaló társadalom alapegységeit. Akkor még alig néhány pontosan feltárt és a sírok rendjét térképen rögzítő temető (Bezdéd, Kenéz-lő, Eperjeske stb.) törvényszerűségeit figyelhette csak meg. E mintegy 15-25 síros temetőben László Gyula egy vérségi kapoccsal összefogott, a szülőket, házas gyermekeket, unokákat magába foglaló, együtt gazdálkodó és vagyonközösségben élő, a legidősebb férfi vezetése alatt álló közösséget ismert fel: az apajogú nagycsaládot.”

(Dienes István: A honfoglaló magyarok)

a) Kik alkották a vagyonközösséget a honfoglalás korában?

.....

b) Milyen kapcsolat volt a feltárt sírokban fekvők között?

.....

c) Mi volt a társadalom alapegysége a honfoglaláskor?

.....

d) Milyen régészeti emlékből dolgozott a honfoglalással foglalkozó XX. századi régész?

.....

e) Miért foglalkozott a temetők feltárásával?

.....

27.	
28.	
29.	
30.	
31.	

7. Melyik történelmi helyszínekre vonatkoznak a leírások?

a) A II. világháború egyik legfontosabb csatája a keleti fronton német vereséggel végződött, és fordulatot hozott a háború menetében.

.....

b) IV. Béla a rossz felderítés miatt nem is sejtette, hogy a sereg már a Sajó túlsó partján táborozik. A király bekerített serege a sűrűn felvert sátrak miatt nem tudott csatarendbe állni. A harcosok kis csoportokban próbáltak kitörni a gyűrűből, de közben sokan elesetek.

.....

c) A II. világháború után négyhatalmi megszállás alá került a város.

.....

d) A szerencsétlen város még egyszer megpróbált ellenállni (Kr. e. 149-146.). A kovácsok naponta 300 kardot és 500 dárdát készítettek. A nők levágták hosszú hajfürtjeiket, és odaadták a hajítógépek kötélzetéhez. De hiába...

.....

e) A reformkori országgyűlések színhelye Magyarországon:

.....

32.	
33.	
34.	
35.	
36.	